

Wspomnienie pośmiertne

Profesor Tadeusz Marcinkowski 16.10.1917-08.11.2011

Wspominamy człowieka niezwykłego, niezwykle pracowitego, prawego i uczciwego, pod kierunkiem którego mieliśmy szczęście pracować od 1974 roku.

Profesor Tadeusz Marcinkowski dożył sędziwego wieku. Jego historia życia to cztery epoki naszego kraju: okres II Rzeczypospolitej, wojny, okres dominacji komunistycznej i wreszcie III Rzeczypospolitej. Tak rozległy przedział czasowy połączony był z burzliwym życiem Profesora wynikającym ze złożoności wymienionych okresów historycznych.

Profesor Tadeusz Marcinkowski urodził się w 1917 roku w Wilnie. Studia medyczne rozpoczął w 1936 roku na Uniwersytecie Poznańskim, które przerwał w dniu 1 września 1939 roku wybuch II wojny światowej. Profesor Tadeusz Marcinkowski nie pozostał bierny wobec krytycznej sytuacji historycznej i natychmiast zgłosił się do pracy jako ochotnik-sanitariusz w Szpitalu Polowym w Giżycach. Tam też

wskutek ostrzału wroga został ranny i dopiero po leczeniu w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie kontynuował studia lekarskie w Tajnym Uniwersytecie. Narażając się na aresztowanie, a nawet na śmierć z rąk wroga, nie tylko kontynuował studia, ale także rozpoczął pracę dydaktyczną z młodszymi kolegami studentami, prowadząc zajęcia pod kierunkiem prof. dr. med. Teofila Kucharskiego w Szpitalu Ujazdowskim. W tym też okresie kontynuował walkę z najeźdźcą wstępując w szeregi Armii Krajowej pod pseudonimem Dobrosław. W Warszawie zaskoczyło go powstanie, w którym brał czynny udział jako lekarz, a po jego upadku przebywał w Obozie Przejściowym w Pruszkowie, gdzie również pełnił obowiązki lekarza. W okresie tym nie zaprzestał działalności konspiracyjnej pomagając w ukrywaniu wielu osób ściganych przez gestapo.

Zakończenie wojny pozwoliło na uzyskanie dyplomu lekarza w 1945 roku w Uniwersytecie Poznańskim. W pierwszym roku po uzyskaniu dyplomu pracował jako lekarz Batalionu, po czym został skierowany do Rejonowej Ubezpieczalni Społecznej w Inowrocławiu jako ordynator w Sanatorium Przewięźniczynie.

W 1949 roku uzyskał stopień doktora medycyny w Zakładzie Farmakologii Uniwersytetu Jagiellońskiego pod kierownictwem prof. Sypniewskiego.

Początkowe lata powojenne nie należały do najłatwiejszych ze względu na prześladowania żołnierzy Armii Krajowej przez Urząd Bezpieczeństwa. Profesorowi Tadeuszowi Marcinkowskiemu udało się uniknąć aresztowania i prześladowań (nie został zdekonspirowany). W tym trudnym okresie powojennym Profesor rozpoczął dalsze studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie uzyskał dyplom magistra filozofii w 1952 roku. Ten fakt wskazuje jaką miał ogromną potrzebę wiedzy, a przede wszystkim ogromną determinację w jej zdobywaniu, co później w sposób istotny rzutowało na całe życie nie tylko Jego, ale i ludzi, którzy mieli szczęście z Nim się spotkać na drodze zawodowej i prywatnej.

Swoją przygodę z medycyną sądową rozpoczął w 1953 roku w Zakładzie Medycyny Sądowej Aka-

demii Medycznej w Poznaniu, gdzie pracował do 1974 roku i w tym czasie uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy o skutkach cieplnego działania wystrzału z broni małokalibrowej na powierzchni kości. W tym okresie swoją rozległą działalność naukową w wielu dyscyplinach, nie tylko medycznych, rozszerzył na zainteresowania dydaktyczne prowadząc zajęcia z medycyny sądowej dla studentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i kontynuował te zajęcia przez cały ten okres czasu i nawet po odejściu na emeryturę.

Rok 1974 był punktem zwrotnym w karierze ówczesnego docenta Tadeusza Marcinkowskiego, bowiem po śmierci prof. Jana Walczyńskiego w 1974 roku objął stanowisko kierownika Zakładu Medycyny Sądowej ówczesnej Pomorskiej Akademii Medycznej, w której pracował praktycznie do śmierci, bowiem do ostatnich swoich dni zachował kontakt z Zakładem Medycyny Sądowej.

Wyliczenie prac naukowych, których twórcą był Profesor Tadeusz Marcinkowski jako autor czy też współautor, przekraczałyby w znaczny sposób ramy wspomnienia. Z najważniejszych prac które zapisały się w pamięci studentów i lekarzy, to wydana w 1968 roku praca pod tytułem „Dowody rzeczowe w praktyce sądowo-lekarskiej”, w tym czasie również zredagował skrypty dla studentów. Monograficznie opracowane wyżej wymienione skrypty stanowiły później podstawę do wydania podręcznika pod tytułem „Medycyna Sądowa dla prawników” którego pierwsze wydanie ukazało się w 1982 roku. Podręcznik ten cieszył się ogromnym powodzeniem wśród studentów, co skutkowało jego wznowieniami z uzupełnieniami wynikającymi z postępu wiedzy w zakresie medycyny sądowej.

W 1979 roku Profesor Tadeusz Marcinkowski uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. Był promotorem licznych przewodów doktorskich, a także opiekunem dwóch przewodów habilitacyjnych oraz recenzentem prac doktorskich i habilitacyjnych.

Zdobył rozległą wiedzę z zakresu astronomii, fizyki teoretycznej, chemii, filozofii i historii. Tak rozległa wiedza pozwalała na interdyscyplinarne podejście do wielu zagadnień z zakresu medycyny, a w szczególności medycyny sądowej, która to specjalność właśnie w szczególny sposób wymaga sięgania do różnych źródeł wiedzy. Wpływało to również na relacje osobiste, w jakie wchodził Profesor Marcinkowski, związane z nabytą rozległą wiedzą z wielu dziedzin nauki. Często krytyczne bardzo ostrożne pojmowanie zdarzeń rzutowało na precyzyjnie wydawane opinie sądowo-lekarskie, ale nie tylko, albowiem zdobyte doświadczenie życiowe plus zdobyta wiedza tworzyły idealnego nauczyciela dla wielu pokoleń studentów i lekarzy.

Był naszym wspaniałym nauczycielem, nie tylko w sprawach zawodowych, ale także często w sprawach osobistych.

Wraz z odejściem Profesora Marcinkowskiego kończy się pewna epoka, nie tylko w Zakładzie Medycyny Sądowej, ale i w polskiej medycynie sądowej. Odszedł jeden z ostatnich przedstawicieli rocznika Kolumbów 20 wieku, tj. ludzi, którzy tworzyli podwaliny polskiej medycyny sądowej, ale także wolnego kraju, w którym żyjemy.

W imieniu zespołu pracowników Zakładu Medycyny Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie –

Mirosław Parafiniuk
Danuta Deboa